

POLITIET

Notat

<i>Fra</i>	Politidirektoratet	<i>Dato</i>	1.11.2011
<i>Til</i>	JD/Politiavdelingen ved Knut Fosli	<i>Vår referanse</i>	
		<i>Saksbehandler</i>	Vang/Lund
		<i>Telefon</i>	
		<i>Telefaks</i>	
<i>Kopi til</i>			<i>Unntatt offentligheten Offl § 13.1 jf.pl.24.2</i>

PODs håndtering og tidslinje

Det vises til anmodning om utarbeidelse av tidslinje knyttet til PODs håndtering av hendelsene 22.7.2011. Direktoratet har funnet det mest hensiktsmessig å sortere dette innenfor noen hovedpunkter som var sentralt det første døgnet av håndteringen.

Tidspunktene og beskrivelsen av hendelsene er hentet fra loggen som ble ført i staben til Politidirektoratet. Det gjøres oppmerksom på at loggføring i direktoratet ikke gjøres i sann tid. De loggførte hendelsene/aktiviteter/tiltak er korrekte slik vi kjenner det nå, før kvalitetssikringen gjennom politiets interne evaluering er avsluttet.

1. PODs rolle og ansvar knyttet til hendelsene 22.7.2011

Direktoratet er politidistriktenes og særorganenes overordnede myndighet og ivaretar i det daglige den overordnede, faglige ledelsen av politiet. For å ivareta nødvendig beredskap har direktoratet en egen beredskapsordning/jourtjeneste for direktoratets ledelse, som også omfatter Beredskapsseksjonen og Kommunikasjonsavdelingen. Denne ordningen er sentral ved ulike hendelser, bla. i forhold til varsling, situasjonsvurdering og innkalling av forsterkninger ved uønskede og/eller ekstraordinære hendelser og kriser. Den 22.7.2011 var denne beredskapen sentral i den initiale fase av direktoratets håndtering.

For å forsterke direktoratets beredskap kan politidirektøren ved behov etablere stab for å understøtte sin ledelse og gjennomføring av Politidirektoratets ledelses- og koordineringsfunksjon. Dette endrer imidlertid ikke politimestrenes og særorgansjefenes ansvar og kommandomyndighet. Disse har et selvstendig ansvar for å utføre politiets oppgaver.

Det er viktig å understreke at POD har en annen rolle og andre oppgaver enn politidistriktene, jf PBS I. På aktuelt tidspunkt når hendelsen skjedde var arbeidstiden slutt og mange personer var også på ferie. Personell i staben har ingen responstid eller minimumsbemanning.

2. Varsling og innkalling av personell samt liaisonutveksling

Ved eksplosjonen i Regjeringskvartalet var jourhavende i Beredskapsseksjonen til stede på sitt kontor i direktoratet.

Vedkommende iverksatte straks tiltak for å varsle sentrale personer i ledelsen i direktoratet. I tillegg ble personell som befant seg på sine kontor i direktoratet samlet for å bistå i håndteringen av situasjonen. Det ble også iverksatt tiltak fra jourhavende for å kalle inn ekstra mannskaper. Tidspunktet for når dette ble gjort er loggført til kl. 1530. Parallelt med dette ringte Oslo politidistrikt jourhavende for å varsle om hendelsen. Justisdepartementet kontaktet også jourhavende for å få informasjon om det som hadde funnet sted.

Forsvarets liaison i POD ble innkalt fra ferie, loggført til kl. 1545, og møtte i POD kl 1655.

Jourhavende besluttet at det skulle sendes liaison fra POD til Oslo politidistrikt, loggført kl. 1610. Vedkommende ble innkalt fra bopel i Moss og møtte i politidistriktets stab kl. 1645.

Assisterende politidirektør ble innkalt av JD til møte i Regjeringens kriseråd ca kl. 1545.

På et senere tidspunkt innkalte POD også liaisoner fra Helsedirektoratet og Politiets sikkerhetstjeneste. Dette skjedde ca kl. 1800.

Justisdepartementet sendt liaison til POD ca. kl. 2000.

3. Utøya

POD ble orientert om situasjonen på Utøya, loggført til kl. 1745 22.7. Informasjonen gikk på at person i politilignende uniform hadde skutt rundt seg på Utøya i Tyrifjorden. På dette tidspunkt hadde POD ingen informasjon som tilsa at det skulle være en sammenheng mellom Utøya og eksplosjonen i Regjeringskvartalet.

I de første timene etter dette var situasjonsbildet for POD uoversiktlig, både med henblikk på involverte gjerningspersoner og omfanget av begge hendelser.

4. Etablering av stab

Politidirektørens stab ble formelt satt og organisert etter gjeldende instruks, loggført til kl. 1755. Jourhavende i Beredskapsseksjonen organiserte før dette tilgjengelige medarbeidere som ivaretok løpende oppgaver. Staben ble organisert med 5 funksjonsområder, samt leder. Ledere av funksjonsområdene ble utpekt og personell dedikert til de enkelte oppgavene. Ferietiden gav utfordringer også for stabens sammensetning og kompetanse. Det ble holdt en rekke stabsmøter i løpet av kvelden og natta for å koordinere arbeidet.

5. Innføring av grensekontroll

Det ble besluttet å gjeninnføre grensekontroll på indre Schengen grense. KRIPOS ble i mail fra POD bedt å varsle ansvarlige myndigheter i Brussel om dette, loggført til kl. 1724. POD ba også KRIPOS om å informere samtlige politidistrikt om overstående tiltak, loggført til kl. 1732.

6. Koordineringsmøter

Politidirektøren besluttet i stabsmøte kl 2020 å kalle inn politimestrene i Oslo, Nordre Buskerud, Romerike, sjefen for KRIPOS, sjef for Politiets sikkerhetstjeneste og Riksadvokaten til møte i POD. Første møte ble holdt kl. 0100 23.7. Justisdepartementet deltok også på dette møtet, likeledes Helsedirektoratet. Formålet med møtet var å få en oppdatert oversikt over situasjonen, samt samordne og koordinere videre innsats både hva gjelder ressurser og operasjonelle tiltak. Det ble avholdt et slikt koordineringsmøte hver dag den første uken. UP ble senere invitert til å delta. Foruten nevnte personer, deltok også stabssjef fra politidistriktene og særorganene, samt PODs ledelse og stab. Referat fra møtene er utarbeidet.

7. Ledelse og samordning av politiets innsats

Da det ble kjent at man stod overfor to hendelser som hadde sammenheng, besluttet politidirektøren tidlig om kvelden, ca kl. 1900, å gi politimesteren i Oslo ansvar for å koordinere den taktiske innsatsen mellom berørte politidistrikt. Dette ble meddelt ~~med~~ de respektive politidistrikter og fulgt opp skriftlig i direktoratets situasjonsbeskrivelser, jf avsnittet under.

Som en del av PODs ledelse og samordningsansvar utarbeidet staben i POD totalt 7 situasjonsbeskrivelser med tiltak til politimestrene og sjefer for særorgan ("Bombeeksplosjonen i Oslo sentrum og skyting på Utøya 22. juli 2011 – ledelse og samordning av politiets innsats"). Brevene inneholdt en kort situasjonsbeskrivelse, en oppdragsdel samt en plan og gjennomføringsdel. Det beskrives videre ressursituasjonen, ledelse og samband og samordning av politiinnsatsen. Brevene inneholder også retningslinjer for merutgifter knyttet til politiinnsatsen, samt også noen presiseringer knyttet til ATB, HMS og ferieavvikling. Det første brevet er datert 22.7.2011, men ble sendt 23.7. kl.0048.

8. Politireserven

Bruk av politireserven (PR) ble tidlig vurdert av PODs stab. Det forelå ingen anmodning fra politidistriktene om innkalling av mannskaper, men det ble fra PODs side sett som nødvendig å heve beredskapen for PR. Politidirektøren hadde på dette tidspunkt myndighet til å kalle inn PR og det ble gitt fullmakt til at 60 mann fra styrken kunne innkalles. Dette ble kommunisert både til UP og Oslo politidistrikt og JD. Tidspunktet for dette er loggført til ca kl. 2250 22.7. Fullmakten til å innkalle PR ble ikke benyttet.

Styrken var tiltenkt oppgaver i forbindelse med objektvakthold. Etter en total vurdering av situasjonen valgte man å benytte Forsvarets mannskaper til dette vaktholdet.

9. Situasjonsrapportering

Oslo og Nordre Buskerud politidistrikt ble tidlig 22.7.2011 på ettermiddagen pålagt å sende skriftlige situasjonsrapporter til POD. Den første situasjonsrapporten ble mottatt i POD kl. 1830. Politidistriktene hadde fortløpende rapporteringsplikt til direktoratet. På bakgrunn av disse rapportene, samt informasjon mottatt i bla. koordineringsmøtene i POD, ble det avgitt daglige skriftlige situasjonsrapporter til JD. Det var meget krevende i startfasen å skaffe et oversiktlig og godt situasjonsbilde pga sakens omfang.

10. Forsvarets bistand til politiet

Forsvarets liaison i direktoratet var sentral i forhold til formidling og behandling av bistandsanmodninger mellom politiets og Forsvarets strategiske og operative ledelse. Det ble tatt en rekke muntlige kontakter til Forsvaret både av Oslo politidistrikt og Forsvarets liaison i POD. Det var viktig å få etablert kontakt med Forsvaret så raskt så mulig for å forberede Forsvaret på at formelle henvendelser ville komme. Slike kontakter ble tatt tidlig om ettermiddagen den 22.7. Da disse bistandsanmodninger er å anse som håndhevelsesbistand ble det konfekt med JD slik at den politiske klarering av bistandsanmodningene kunne foregå så raskt som mulig. Det ble opplyst til POD at det på politisk plan var gitt et generelt forhåndssamtykke til at ressursene det var anmodet om kunne stilles til disposisjon. Parallelt med dette var det kontinuerlig kontakt på operativt/taktisk nivå for å nærmere spesifisere behovet, materiell og utstyr etc.

Følgende beslutninger om bistand er registrert, men er ikke utfyllende. Bla. var flere av Forsvarets ressurser i beredskap, men ikke brukt:

- DTG 221821B JUL 11 - Håndhevelsesbistand - FSK
- DTG 221926B JUL 11 - Håndhevelsesbistand - Bell 412, EOD og HV
- DTG 222157B JUL 11 – Håndhevelsesbistand - HV-02 til objektsikring i Oslo
- DTG 222240B JUL 11 – Håndhevelsesbistand - Ytterligere 3x Bell 412 og 2x Lynx
- DTG222240 JUL 11 – Håndhevelsesbistand - HMKG og HV-02 objektsikring hhv UD og MD, og Stortinget

Oddbjørn Mjølhus
sjefinspektør

•